

ŐRSZEM

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

A csiksmegyei 48-as függetlenségi párt hivatalos közlönye.

Megjelenik: minden kedden.	Feloldó szerkesztő: Dr. UJFALUSI JENŐ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Letz János könyvnyomdája Csikszereidában, hová a köziratok hirdetések és előfizetések küldendők.
ELŐFIZETÉSI ÁR: egész évre 8 K. fél évre 4 K., negyed évre 2 K. egy hónapra 80 fill.	Táraszerkesztő: BALÁS BÉLA.	Főmunkatárs: UJ. BOTAR BÉLA.
Egyes szám ára 18 fill.	Nyitlter sora 40 fill.	Hirdetések mérekeket díjazással, megállapodás szerint.

Az erőszak jegyében.

A legideálisabb élet az volna, ha ezt a világot tisztán szeretettel kormányoznák. Eről álmodnak a nagy emberbarátok, akik persze maguk is tudják, hogy ezt az ideális állapotot mindaddig, míg emberek vannak emberi tulajdonságokkal, el nem lehet érni. Csak növelni lehet a szívójságot, csak fejleszteni a jóra való hajlamot az emberekben, az emberek nagy tömegében, de az egész emberiséget a szeretet korlátlan uralma alá hajtani: olyan kívánság, melynek teljesítését remélni nem lehet.

A humanisztikus irány, melynek követésével annyira hivalkodni szeret a mai kor gyermeke, nem is törekedik másra, mint a kitűzött cél felé való közeledésre, a nélkül, hogy annak előzésére számítsanak. Azt kellene hinni, hogy ez a törekvés, melynek eszközei a tanítás általánosítása és tökéletesítése, a műveltség terjesztése, a törvénykezés javítása és számos kulturális, gyümölcsöző intézmény létesítése, feltétlenül meghozza azt az eredményt, hogy a szívójság fokoztatik és a társadalom, a köz szaturáltatik mindama gonosziságtól, melyek elkeserítik életünket.

Csak egy pillantást kell vetni a mai társadalomra, hogy ebből a tévhitünkől alaposan kiábránduljunk. A gyakorlati élet sutlha dohja, kénytelen sutlha dobni a szeretet törvényeit, a melyekkel nem hogy érvényesülni, de még csak létezni is alig lehet annak, akinek a kedvező sors kincseket nem rakott bőszéjébe. Mindenki másnak ki kell

küdenie azt a kis helyecskét, a melyen élni akar. A birokakelésnek, a helyszorításnak pedig nem fegyvere a szeretet, legfeljebb zászlója, mely alatt álszentkedéssel viaskodik. Erőszak az a fegyver, amellyel követeléseknek — jogosaknak, jogtalanoknak egyaránt — érvényt szereznek. Kérés, követelés iránt süket a fil, melyet meg nem ráncigálnak, meg nem lépáznak. Még az ágyudórgést se hallja, míg a romboló golyó nem éri. A magunk baja érzéketlenül tesz a másik baja iránt és ha nem volna hiúság, mely dicsekedni akar a hatásában pontosan kiszámított föselekedettel, a szűk családi körön kívül ugyancsak keveset találkoznánk a szeretet hazug, külső jeleivel — az igaz szívből fakadó szeretetet pedig így is csak a leginkább esetben találhatjuk ott.

A humanizmus korában a szerelelet lábbal tipró erőszak mind lágabb lét hordit. A társadalom minden osztálya ezt viszi harella, hogy fenlarthassa, vagy megszerzhesse azokat az előnyöket, melyek előtte emberlarsáinak rovására kívánatosaknak látszanak. Hol a régi előlélet, a régi privilégiumok épségében tartásaért, hol a megélhetés kedvéért folytak a csatározások, de sohasem az uton-utfélen hangoztatott szeretet, hanem mindig az erőszak jegyében, mert fájdalom, a múlt megmutatta, hogy gyökeres javulás csak így érhető el.

A nagy folakodás-tülekedés közepette pedig egyre zülleben a közérkölesök, a jó oktatás, a kitünő törvénykezés, a terjedő műveltség és humanizmus jelszavának guny-

jára. A képmutató, hazug társadalom osztalpai ingadoznak, az anyagi haszonért való szakadatlan küzdelemben megfásul a lélek, romlanak az emberek és a félszetős szín alatt porladozó erkölcs foszlányok keltenek undort mindazokban, kiket nem téveszthetnek meg felfújt nagyságok csillogó köntöseit és a fennen hangoztatott fényes jelszavak, de a káprázatos külső alatt is meglátnak a pusztító férgek.

Jobb társadalmat csak igaz emberszeretet teremthet. Emberszeretet, mely nem várja be az erőszakot, hanem készségesen megadja a munkának és tehetségnek az őket megillető jutalmat.

Városi képviselőtestületi gyűlés.

Csikszereida r. t. város képviselőtestülete t. hó 10-én tartotta idei őszi közgyűlését dr. Ujfalusi Jenő polgármester elnöke mellett. A gyűlés lefolyásáról következőket adjuk közre:

Elfogadtattak a város 1905. és 1906. évről szóló gyámpénztári számadásai, ugyancsak megvizsgálás után elfogadtattott a város 1906. évi közpénztári számadása, számadóknak a felmentvény megadatott.

A létesítendő városi óvoda épület céljára megvásárolt ingatlan tárgyában kötött adás-vételi szerződés névszerinti szavazás után egyhangúlag jóváhagyott. A városi rendőrség fizetése személyenkint 500 koronáról 576 koronára kiegészítették, míg ellenben a városi végrehajtó fizetése emelése tárgyában tett tanács előterjesztése nem fogadtatván el, végrehajtó fizetése nem emeltetett.

AZ ŐRSZEM TÁRCAJA.

Az volna még szép!

Most már a sűrűn egymás után következő követválasztások miatt rikkuknak a falusi kastélyok, udvarházak, mivel lakók sürgösen felkötöznék a fővárosba; de abban az időben, hogy a Vándor Gerzson pályája kezdődött, meg a legszebb virágzásokban voltak az ország minden vidékén.

A szegényebb urak helyt laktak a falu közepén és nem restelték, hogy kastélyuk a rendezet utasorban foglaltak helyet; a gazdagabbak a falu alsó-felső végét szerettek választani és sűrű fák közé rejtették sárga kéményü zöld zsulus házaikat; míg a legelőkelőbbek már ezt is követelték és bár közel a faluhöz, de egy jó magas dombon vagy az erdő alatt, sokszor a szabad mezőn építettek maguknak és örökösöknek díszes várkastélyosokat.

Minden harag, neheztelés, osztályos poróskodás, rangkülöbség dacára is egy famíliát képeztek és a hétnek, hónapnak bizonyos napján szórattaléts trefálközások közt tartották meg családi gyűléseiket.

— Gerzson ösém! — esapott egy köpöcs, nehéz lépésű, magas termetű, bozontos szakállú nemes egy kis ragyás emberke vállára — hát hallom, építész?

— Építok.

— A faluban persze?

— A faluban. Itt.

— A templom mellett? Hogy beléss a templomba?

— Az volna még szép! Talán nekem is van jussom, mint Tóni bácsinak, a falu végére építeni. Igenis; a falu végére építok.

— De csak két-három szobást?

— Az volna még szép. Köszönöm, miféle szivar ez, Tóni bácsi?

— Csak szidd, ösém, ilyet te sohasem szihatsz. Regalitis.

— No bizony, de nagy ölog! Az volna még szép. A kalocsai érseknél forintosat is szittam. Ott szobást építok. Itt a terv.

A nemes urak odatarították fejüket a kifeszett házterv megszemlélésére és nagyokat nevettek a piros, zöld, sárga épület fölött.

— Itt, magyarázta Gerzson ur villogó szemekkel, reketes kappan hangon, vékony esontos ujjával nagyokat bökve a tervezet osztályain, itt lesz két olasz ágy.

— Gerzson, minek neked olasz ágy? Nem megyen te hozzáid senki.

— Az volna még szép! — nevetett is, bozskandott is a kis alacsony szűk mellű, szűk vállú férfi — olyan lényt kapok, a milyet akarok. Van száz, de ezer. Ohó! drága most a férfi. Mióta minden családban csak leányok születtek, nagy szeme van most egy házastulandó férfinak.

— De te a pap leányát veszed el, Vándor Gerzson.

— Az volna még szép! Olyan párt választok, a milyet akarok. Drága most a férfi.

— Csak nem az ilyen, Gerzson bácsi. Végy el egy szép fehérnépet, egy csinos paraszt leányt — az után oda járunk kityáznai.

Vilám habotában tört ki a família és a

megjegyzést mindenki megtolta még egy hamisabbal.

— Az volna még szép! Hát azért vettem meg a Borbély Gyuri hintóját?

— Te a hintót? Ahhoz a harmine hold földesekéhez? Megez az tégod. Hát a jó? Annak meg jó abrak kell. Gyere hozzám ispannak, s a miedked van, eltarlalk érte holig.

— Köszönöm, Gergely bátyám. Hanem beszélünk mi még egyszer máséé is.

A kis ragyás ember elszomorodott arcával összehajtogatta a épülettervet; zsebébe tette; a vénöb kevelyebb uraknak dacosan hátat fordított — és pattogó szavakkal tordelte: az volna még szép! Olyan pályát vág ma egy fiatal ember magának, amilyet akar.

A következő tavaszra Földvárórl, Paksról, Tolnárol hozott kőmivesok, asztalosok, lakatosok, bídgosok csakugyan nagy tüzzel buzgólkodtak a Vándor Gerzson kastélya fölemelésén.

— Mire valók a nagy kőoszlopok a folyosón?

— Azok nem kőoszlopok, hanem öntött vasoszlopok. bíró uram és nem folyosó, hanem veranda. Az volna még szép, ha valaki által — senki által — vagy némely obskurus tej által korlátolhatni hagyánm magamat terveimben — ki tudja, hogy kinek építem? Hogy ide minő asszonyt hozok? No bizony! Az volna még szép, ha olyan holgyet nem vehetnék el, a milyet akarok. Új korszakot élünk. Új világ, új emberek. Tisztítani kell a levegőt.

Vándor Gerzson azzal a határozott irányval fogott új pályájának megálapításához, mely egy erélyes, öntudatos embert a köztisztelet te-

Nem emelte, illetve törvényhatóság folyó év május 24-én 2031 jkvi pont alatt hozott határozatnak teljesítését megtagadta a képviselő-testület Kovács János r. kapitány fizetése kiegészítése tárgyában.

A város 1908. évi költségvetését Kovács módosítással szintén elfogadta a képviselő-testület. Elhatározta továbbá, hogy a helyi postahivatal részére szükséges bérlőházat a Geézón-féle beltelken felépítteti a város s. 3000 Korona évi bérosszegőrt 20 évre a m. kir. kincstárnak bérbe adja.

A városi legtöbb adófizetők névjegyzékének kiigazítása végett bizottság küldetett ki s a bizottságba Gözsy Arpád, Gál József, id. Bátyvid Ignác, Bálint Károly képviselőtestületi tagok azzal küldetnek ki, hogy működésüket 8 napon belül kezdjék meg.

A városi helypénzülszabályzat némely pontjainak módosítása tárgyában tett tanácsi javaslat elfogadtatott.

Ugyanesek elfogadtatott a városi állatorvos javaslata alapján a huszársági szabályrendelet módosítása tárgyában tett tanácsi javaslat.

Manosok Ferenc pozsonyi gyáros ajánlata a városnak közséngáz közvilágítással való ellátásu tárgyába megfontolás tárgyává tettett s a kérdés tanulmányozására bizottság küldetett ki.

Nagler Izidor 200 kor. felvételi díj ellenében a város kotelkébe felvételtek.

A m. kir. belügyminiszternek az 1907. évi városi költségvetés tárgyába kelt leirata tudomásul vétetett.

A városi 1907. évi tenyészdíj és apaállat tartásdíj kivétési lastrom elfogadtatott, ugyszintén az 1908. évi közmunka kivétési lastrom.

Ezek után különféle kisebb kérések és sűrűs ügyek letárgyaltása után a közgyűlés véget ért.

Háziiparunk.

A napokban lefolyt sepsiszentgyörgyi Székely kiállításnak egyik legérdekesebb része volt a háziipari osztály, mely felett egykönnyen napirendre nem térhetünk. Szükséges, hogy a látókat s tapasztaltakkól kitudulva, háziiparunk fejlettségét s annak irányát vizsgáljal tárgyává tegyük.

A háziipari tárgyak előállítására volt a székelységnek a mezőgazdálkodás mellett a legfőbb foglalkozása s a mely iránt különös érzelkek viseltek a székely ember. A saját földjén termelt kendert és lent — ugyszintén a gyapjat — ösödöktől fogva, a ház asszonya készítette ki és dolgozta fel s állította elő belőlük mindazt, a mire egy háznál csak szükség volt. A férfi furt, faragott s előállította a szükséges gazdasági és

házi eszközöket, mindent, a mire csak szükség volt, a holti portékát csak hírből ismerték.

De nagyot változott a világ. Az egykor fényesen virágzott háziipar kivésző felében van, kivéve Udvarhely és Marostorda vármegyék egyes részeit, a gyári áru, a bécsi rongy mindjában hódít s az egykor állandóan működésben levő osztályait apránként a padlásra kerülnek, a családi lomtárba.

Bárki eszik futelagosan végig szemlélte a háziipari kiállítást, szembe tűnhetett, hogy az egyes vármegyékben a háziiparunk melyik neve dominál. A eszki kollektívában legfőképpen festékek (gyapjuszőnyvegek) a legkülönböbbs varrációban: varrottások, a melyeket már ma nem igen készít senki és szőttesek voltak elhelyezve továbbá ásványvizek és a fazekas ipari tárgyak. A háromszeki néprajzi csoportban ugyszintén az Udvarhely vármegyében mar a szőttesek voltak túlnyomó számban. Ezen jelenség már gazdasági tényezőkkel hozható összefüggésben, amennyiben Háromszék, Udvarhely és Marostordában ugy a természet, mint a birtokviszonyok a len és kender termesztés jobban kedveznek, míg nálunk a gyapju állván nagyobb mennyiségben rendelkezésre, a gyapju-ipar fejlettebb, míg ellenkezőleg a szomszéd vármegyék szőttesipara a miénket jóval felülmulja. S a mi Háromszék és Udvarhely vármegyékben mar a szövést és fonást gyártilag űzik, addig nálunk napról-napról vesztit jelentőségéből. Elég bizonyíték erre, ha a szövés időszakában egy pár faluban egy-egy házban a padlásán megnézünk a pihenő osztályait. Udvarhely és Háromszék vármegyékben virágoz szövőgyárak vannak, a melyek nem elnyomót a háziiparunk, hanem egyuttal vasárasram-kai.

A sepsiszentgyörgyi Klinger-féle szövőgyár nem képes a szükségletet kielégíteni, ahol nemcsak a vármegyében termelt kendert és lent dolgozzák fel, hanem egy néhány száz munkás is elhelyezést talált. Ott van még a Sepréns-féle szövőgyár s ahol minesenek arra kényszerítve a juhnyésztó gazdák, mint nálunk, hogy a gyapjat eladják a brassói gyárnak s megveszik a posztot jó drágán. Fényes lendületet vett Udvarhelyen a Baresai és Tarsa szövőgyára.

Nálunk nem az előrehaladás, hanem a visszacsúszás észlelhető. Mindenki a székelyföldi kirendeltségtől várta háziiparunk rekonstrukcióját, melynek működése elé teljes reményekkel néztek, de várakozásunk kimerült, reményeink eloszlottak s mindenki esalódott. Háziiparunk maradt, a hogy volt.

De ott, ahol a nagy apparatussal dolgozó bürokratizmus nem volt képes eredményeket elérni, ott a társadalom még mindig érhet el, a mint azt a szomszéd vármegyék példái is igazolják.

Nálunk legfőképpen első sorban a gyapjuiparunk van a legnagyobb tere, hisz ugy vagyunk, hogy az ugynevezett festékeseknek, a melyet a eszki asszonyok megvásárolnak, legnagyobb része nem szemkényű, pálfalvi és jónfalvi asszonyok szövészekéről kerül el, hanem egy nagybeeskereti gyárból. Vármegyénknek 105,000 darabból áru juhállományával még min-

rén mindenkor magásra emel Kis birtokos volt, de nagy kastélya: istállója üres volt még, de a hintót kellő időben megszerelte már és letakarította a zárt szénben, hogy a parkényokat senki se háborgassa.

Vándor Gerzson ur azon újabb, tonkévűbb ifjuinkhoz tartozott, kik a hitelműveletekben alapos jártasságot szerzeknek és egészen a budapesti szövetkezetek retek asztalára elnyújtják kezeiket.

Három-négy ismeretlen úri ember állított be Vándor Gerzson urhoz egy szép nyári vasárnapon.

— Szabad volna-e kérdeznünk uraságotól — kérdi az egyik — hogy ez a házaska nem volna-e eladó?

— Házaska? Az volna még szép, hogy eladó legyen!

— Mi itt egy kis gyárat akarnánk.

— Itt nem.

— Uraságot vélnéne aztán előnyösebbet bent a faluban.

— Ott a parasztiok laknak. Az volna még szép!

A három közül a legöregebb odahajlott Gerzson urhoz és mosolyogva mondá:

— Ha ma adná el azt a kis házat, pár ezer forintot meg lehetne marasztani.

A kényszerített eladási ajánlat mindig az ember arcaiba kergetti a vért. Haragosan kergette ki Vándor Gerzson ur a tolokodókat és rögtön megindult — a legjártabb utra — pénzt kérni.

— Az volna még szép, ha nem kapnék! — felelt egy belső nagodolmas fellevesre. A bíró — az nem adott!

Salamon — annak most nem volt! Tom bácsi, Gyuri bácsi, Gerzely bátyám mosolygott és a kerő elő tartotta a dolmányzacskót, hogy tessék!

— Az volna még szép, édes Gerzson ösöm, ha volna pénzünk! Neked komnyu, se feleségod, se gyermekek, nekod semmi ma-holnap az ég alatt. Nem bánthat addor senki. Te jól vértel. Az volna még szép, ha nem is arathatnál. Te boldog vagy... Lovad imes — abrak nem kell, bérésed sines, hogy a földjedet eladogattad — a fizetés nem bánt. Mit csinálsz most a hivóval? — Azt hallom, az egerek megették. Legalább a gabonában, hisztedben nem tettek kárt. Te jól jartál!

Gerzson ur mely, edénygölelletel vált el az önző nemesektől. És felfogadta, hogy náluk nélkül volna lebonnyolítani kuszált ügyet.

— Az volna még szép, ha félnek egy pisztolydurranástól. Meg fogom mutatni, kegyetlenül megmutatom!

Megállj, világ!

A napokban egy kis ember állított be hozzánk. Képeket állt ráta-fizetésre.

A szürke haj, a deres szakál a meghajlott nyak nem tudta elrejteni a valódi régi ismertet.

Mivel az olajnyomatokat kévsre beesültem, ki találtam a szájamon eresztieni e szót:

— Nem veszek.

— No miért nem? Az volna még szép, ha ilyen remek képeket nem lehetne eladni! Mondja: nincs pénze? Adien, uram. Az volna még szép...

Es haragosan vitte Vándor Gerzson ur hátán a remek képeket.

dig marad annyi gyapju felesleg, a mely egy posztógyárnak a szükségletét fedezhetné s a eszki gyárnak sem kellene akkor Brassóban értékesíteni a gyapjuját. Csak még a gyapju minőségét kellene fokozni, hogy versenyképes legyen.

Vármegyénk háziiparának a székely kiállításban való megnyilvánulásából levonva a konzekvenciát szükségesekek tartom egy gyapju feldolgozó gy rnak a felállítását, melynek a feltételei teljesen megvannak, csak vállalkozó kell rá s azt hiszem kereskedői körökben akad is.

Csak ennek az egy gyárnak a felállítására kiszámíthatlan horderővel bír vármegyénk kultúrájában, nem is számítva a fazekas ipart, melynek oly nagy mennyiségű anyag áll rendelkezésre s ha a háziipart eltekintünk, ott van még a cellulose, játékszer és gyufagyártás, mely mindenikének feltételei vármegyénkben megtalálhatók

Dr. Kovács József.

Olvassa és terjessze mindenki az igazság és függetlenségi eszmékért küzdő „Őrszem”-et.

KÜLÖNFÉLÉK.

— *Kérjük tapunk mindazon t. olvasóit, kik az előfizetési díjukkal még hátralebékban vannak, hogy a már megkötött postautalványon az előfizetési díjakat lehetőleg forduló postával beküldeni szíveskedjenek.*

— **Az első ülés.** A képviselőház esütörtöki első ülésén sok képviselő jelent meg, akik az alkotmánybiztosítékok iránt érdeklődtek a legjobban. Andrassy már a folyosón elmondta, hogy ez a régen húzódtó ügy teljesen rendben van. A gyűlés megnyitása után Juhos elnök bejelentette, hogy Mezői Vilmos interpellációt akar tartani az általános választói jog ügyében. A ház az interpellációt elmondására nem adott engedélyt. Wekerle azon bejelentése után, hogy a pénteki ülésen az első ülészakot berekesztik s a másodikat megnyitják, az ülés véget ért.

— **Csikvármegye állandó választmányi a folyó hó 30-án megtartott állandó választmányi gyűlés** elnökkezelt ügydarabok közgyűlésre való előkészítése céljából folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor vármegyeház kisebb tanácskezási termében pótlálandó választmányi gyűlést tart, melyen főleg a magánjak előterjesztései vételnek tárgyalás alá.

— **Esküvő.** Karda Gyula helybéli kereskedő f. hó 26-án vezetett oltárhoz Péter István vármegy Ereszke leányát. Sok szerencsét kívánunk a köntendő frigyhez!

— **Törvényhatósági bizottság tagok választása.** A folyó év végével megbizatasukat vesztett avagy egyéb okok miatt kilepő törvényhatósági bizottsági tagok helyének választásu utján való betöltése határmájját a vármegyei állandó választmány f. évi november hó 11-ében állapította meg, mely napon a vármegye összes községeiben a választások megejtetnek. A folyó hó 18-iki törvényhatósági bizottsági közgyűlés lesz illetékes a választási kitézésének véglegesítése, valamint a választási elnökök kiküldése iránt intézkedni. A választás a törvényhatósági bizottság 117. választott tagjának felére fog megejtetni.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Csikvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi október hó 18-án délelőtt 9 órakor tartja a vármegyeház tanácskezási termében öszi rend s közgyűlést a következő tárgyszorokkal: 1. Alapsáni jelentés. 2. Jelentés a számonkérő szék eredményéről. 3. Halközöken azentesített tárgvények kihirdetése. 4. M. kir. földművelésügyi miniszter leirata az erdő eladások ügyében fogaratosított vizsgálatok eredményéről. 5. M. kir. kereskedelmi miniszter leirata erdő vasut elomunkálatainak engedélyezése tárgyában. Vas Jozsef részere. 6. M. kir. kereskedelmiügyi miniszter leirata helyi erdőki vasut elomunkálatainak engedélyezése tárgyában. Bano Gyula részere. 7. M. kir. belügyminiszter leirata az erdő eladó vármegyeház közgyűlésének felkutatására tárgyában. 8. Csikvármegye 1908. évi költségvetési áruva és gyánba hatósági költség előirányzata. 9. A vármegye tisztviselői nyugdíj alap 1908. évi költség előirányzata. 10. Községi és községzek nyugdíj alapnak 1908. évi költség előirányzata. 11. A vármegye árva- és szer-

telőt igazgató választmányának átírta, a gyárüzemi tartalmak alap felbontásának hová fordítás tárgyában 12. A fegyvertársaság készített vármegyei szabályrendelet 13. A gyertyázó-üzemkellési és gyertyázóüzemi (szőlő-gabrikai előterjesztés) egy-egy másod iróki állás rendszerezése iránt, 14. Alipán feltalálás, a háztartási alap egyes töredékek átutalása iránt 15. A fűző év végével megbízatásokat vezető ügyviteliségi bizottsági tagok választásának kitűzése 16. Esküdt bírósági tagok lejáratiának összeállításáról bizottság kiküldése 17. Öv, Hanga Pálné által akadémikának kihirdetése, 18. Antal Áron megyei bírósági tisztviselőnek felmentése iránti kérelem, 19. Tűrs ügyviteliségek bevezetése, 20. A magánjűvek közelségéről szóló ügyviteli utasítás 19. Szánk módosítása, 21. Papanicz István megyei gondnokság nyugdíjazása, 22. M. kir. igazságügyi miniszter leírata a gyertyázó-üzemkellési kir. járásbírósági tevék átadás tárgyában, 23. Az országos magyar gazdasági egyesület kéresem az egyesületek való beletérs iránt, 24. A „Petőfi ház” segélyezése, 25. Gyertyázóüzem-kérsék utóhelyezés engedélyezés iránt, 26. Az „Arpád” szobor költségeihez való hozzájárulás, 27. Graf Beresényi Miklós szoborának költségeihez való hozzájárulás, 28. A magánjűvek tulajdoni képezo alapok 1906. évi számadási és azokról vonatkozó számvizsgáló jelentések, 29. A magánjűvek tulajdoni képezo alapok 1908. évi költségelvényének, 30. A polgári helyettesítők igazgatási tevék kéresem, kórtörvények rendezése tárgyában 31. Szepes Hanna kéresem felémre volt múlt évi segélyezés kiadására iránt, 32. Dr. Ujlaki Jeno indítványa a vármegyei alapok kiutalásának lezárítása tárgyában, 33. Borszéken közszolgálatok költségeinek költségeinek a gyertyázó-üzemkellési járásban, 34. Alfaluban költéselvitel, 35. Kétfalvában igazgatási tevék a köztársasági köztársasági, Székely-üzemkellési tevék felmentése, Lelész központi költéselvitelének megteremtése, 36. Remény 1907. évi költségvetéséről, Alsószék tanyáiról naplójának megállapítása, 37. Gyertyázó-üzemkellési tevék módosítása és irántjának megállapítása, 38. Székelyben új Nyugvó Gyula segélyezése, 39. Vassrésháza népönkényvár felállítására, 40. Zsigmond Oldal újra építése 41. Szeged mihályon igazgatási tevék, 42. Gyimesközéplekén népönkényvár felállítására, Kiss István felbontása, 43. Madarason népönkényvár felállítására 1905. évi számadás, 44. Csikszentdomos igazgatási tevék eladása, 45. Csikszentdomos központi vasútja, 46. Kaszabfalu központi vasútja és esküdtök építelmének tüzkár elleni biztosítása, 47. Birtok helyettesítő bíró iróda átadásának megállapítása, Antal mas vadak eljuttatásának díjazása, Feladatoktól mentesség díjak kiadása, 48. Kászonfalva elnökletéről részlet elengedése, 48. Csikszentgyörgy, Menasz, Szentkirály, Szendrőre Kászonfalva és Jakabfalva szervezése, székelytelepítésének módosítása, 49. Kászonfalvában a gámszokkal közös ingatlan megosztása, 50. Menaszon népönkényvár felállítására, Csikszentgyörgy és Bükfalva községek nagyközségé alakulása, 52. Csikszentgyörgyön esküdtök juttatása, 53. Lázfalva 1906. évi számadás, 54. Kozson 1905. évi számadás, 55. Csikszentdomos városban asztalt íróda építés javajazása, 56. Magánosok kérésének, 57. Közvetlen naplójának bevezetése, halasztást nem tűrő ügyek, Könyv: Szász Lajos fejegyző.

— **A kiegyezés.** A király halgásága miatt a kiegyezésnek a parlamentek elé terjesztése halasztást szenvedett. A két kormány megállapodása szerint ugyanis e hó 16-án, szerdán kellett volna a kiegyezési javaslatokat a képviselőházak elé terjeszteni, de a két miniszternek kölcsönös megegyezéssel ezt elhalasztotta.

— **Másodvirágzás.** Marosvásárhelyi Kovács József október hó első napjaiban, szépen kifejlődött almavirágot mutatott be a „Székely Világ” szerkesztőségének. Az almái tehát másodszor is virágozott. Fehéres rózsaszín virágja másodszor is kinyílt, hogy gyönyörködtesen, azután lehulljon meddón, gyümölestelen, mint a esokros viola szokott: a melynek utója nem marad. A néphit és a babona azt mondja, hogy ha az almái kétszer is virágozik, hosszú ősz lesz a nép hisz és a nép meg van győződve az almavirág jóslásának igazságában. Az alma virágzik másodszor, hosszú ősz lesz. Vajjon a mi őszünk is meddő gyümölestelen marad-e?

— **Vasuti katasztrófa a fővárosban.** Csütörtökön délben nagy vasuti szerencsétlenség történt a soroksári úton, a hol a zimónyi gyorsvonathoz beleszaladt a vonatvezető vigyázatlanságából egy tehervonat. Az összeütközés mindkét vonatot porrázta s többen vesztették életüket. A végzetes találkozás helyén egy átjáró hid volt, a melyet a vonatok felúttat kocsijai összetörték. A mint a romokat eltakarították, azonnal három halottat találtak. A sebesültek száma igen nagy volt. A szerencsétlen fűtő, a kinek könnyelműsége a katasztrófát okozta, szintén meghalt. Szerényi államtitkár is megjelent a romoknál. A katasztrófát a tehervonat vezetői okozták, kiket állásuktól felfüggesztettek.

— **Kötezeréves emlékek.** Közel kötezeréves régi leletek kerültek napvilágra Szamosújváron, ahol hajdan a rómaiaknak erődítményük volt. A Szamosújvár határában levő Congri nevű római erődítmények ásásaitól 1901. óta most végző harmadszor a telep utobanynás feltárása és táborhely részletes meghatározása érdekében. Az erődítmények helyén két hét óta a szamosújvári országos fegyvertéz tizenkét fegyverce vezzi napokint az ásásokat három fegyőr őrizete alatt s az az eredmény már eddig is megvan, hogy egy furdóhelyiséget felfedeztek. Az eddig kiásított régiségek szakelő véleménye szerint Kr. u. 110-ből valók.

— **A hagyma.** Egy orvos nagyban dicsérte és mindenféle betegség ellen ajánlotta az almát. De vesztésre, mert egy másik orvos valamelyik angol újságban így torkolta le: „Hát a hagymát megfelledekez? Evett én valaha hagymát? Tudja meg uram, hogy egyetlenegy hagyma, ugysis, mint étel, ugysis, mint orvosság, felér egy feltucat almával. Látott már olyan gyomorhajos embert, aki a hagymát szereti? Én még sohasem láttam, egyetértően azért, mert olyan nincs! Igen, a megvetett, a lenézett hagyma a legjobb étvágygerjesztő és emésztőszer a világon: rendben tartja a májat, üdíti az agyat, előmozdítja az álmot, az érzetet megfiatalítja, a fiatal tevékenységre serkenti, valóságos áldás!”

Közönség köréből. *)

Válasz a tusnádfürdői ház- és birtoktulajdonosok című cikkre.

A kazár „Brassói Lapok” folyó évi 218 ik szeptember 24-iki számában, egy — biztossra veszem — kazár névtelen igénytelenséget kiemelve a homályból és Tusnádfürdő árnyas kerkeiből felmagasztal egészen a nyilvánosság közterére. Különbön csak onnan tudom, hogy én volnék a kiválasztva megített egység, mert a közelebbi „Furdó-szóvetkezet” közgyűlésünkön más „papi személy” nem volt jelen.

Az igaz, megvalloim őszintén, ugy szeretem a minden téren kizsákmányolás és világ uralomra — szép magyar hazánkat süssa módra pusztító, csak a saját hasznát és érdekét leső „Fon uszere lábokat”: mint Mózes midőn összetörte a tiz parancs két kötébláját, látva fajja gyonyorúságos tevéit a Sínai hegy tövében!

Kimondhatlanul örvendek, hogy méltónak találtaim a „Brassói Lapok”-ban helyet foglalhatni, az ott kiirt értelemben; mert az a gyakorlat és valótlanságok teljes leltára róm névze felemelő dicséret. Búsza vagyok rá!

Ami tettem a közgyűlésen, a furdó édeleiben tettem Egerszer is ugy teszek felemelt fővel s nyugodt lelkiismerettel; mert a furdó érdeke és jövőjét igaz lelken viselő minden tagtársam helyeslésevel találkozott az s találkozóban jövőben is.

Tehat csak folytassa a kedves kiesi névtelen adajjűtését ellenem szorgalmasan s ki velők minél nagyobb mértékben! Allok elébe! Hígyje el, ennek arányában fog növekedni örömem, mert legalább lesz Tusnádfürdőnek egy kis onkéntelen reklámja!

Azomban az adatgyűtéssel nagyon siessen — megsonom azt is — mert különben hamarjában ugy elhedegülök a drága névtelen s „legérdekesebb két szidőjének” nőbáját, mint éppen Szent Dávid tette egykor.

Végül figyelmeztetem hangsúlyozva, a névtelen — bár egész faja — megértendő!: hogy a „vallási modern” szerinte tisztá magyarsággal „tolleranciát”-nak díszes kipenyét ne merészeljék magukra oltani, midőn ország-világ tudja, látja: hogy a talokadás, zavar és béktelenség mintaképei minden téren, hol csak megvethetik lábukat. Legközelebbi viszontlátásra, ha ugy tesztik!

Tusnádfürdő, 1907. október 9-án.

Gaál Elek,
sz. plébános.

*) Ezen rovat alatt külfütkéirt felkérésig nem vállal a szerk.

APRÓSÁGOK.

Szicsa vendéglátás. Vendégek jöttek a papnak s mint ilyenkor falun szokás, nagy eszemizom volt.

Estére kelve, éppen mikor a vendégek távozni akartak, nagy mennydörgés és villmálás után megerad az eső.

— Hej, ezt már szeretem, nem mentek el ma, itt maradtok, holnap is jól érkeztek, — szól örvendözve a pap s kocieint örömeire a véltellenek.

Az eső ugy hulldogált egész este, egész éjjel, másnap szakadattan s a következően ugy felszakadt, hogy most már semmiképpen ki nem mozdulhattak a faluból.

A vendéglátás második napja is csak el-telt, de mikor a harmadikon is még mindig aszított az ég, a vendéglátás buzgósgájában teljezen kimerült lelkiattya kiáll a tornásra s feltekintve a szürkén borongó égre, így folászkodik mélyet sóhajlva:

— Te menybeli szent Isten, hát neked solise voltak vendégek?

A legujabb dívat. Jogász: Majszter uram, egy pár cipőt akarnék csináltatni, de a legujabb dívat szerint. — Cipész: Ugy nem csinálók. — Jogász: Miért nem? — Cipész: Mert a legujabb dívat az, hogy az ifju urak adósok maradnak a cipő árával.

Miert bírgli. Bemegy a paraszt a nagyságos urhoz és látja, hogy ez levezi a haját és odaadja másának, aki rogtan fésülni kezd. Fel-sóhajt magában: „En lstenem, de jó is urnak lenni!”

Falusi dalok monlokáiból. „Közhirre tétetik, hogy bíró uram keményen megfozja azokat büntetni, kik a marhat az olakban égő pipával etetik.”

Nincs elezese. A szakács matrós komoly arecal fel a kapitány elé. — Kapitány ur, elvezettnek lehet azt mondani, ha valamiről tudja az ember, hogy hol van? — Természetesen, hogy nem. — Akkor legyen nyugodt az ezüst teakészlet felől, mert az a tenger fenekén fekszik.

Pályázat.

A csikszentdomosoki róm. kath. kántori állásra pályázat hirdettetik.

Javadalom:

1. Készpénrfizetés 800 korona, félévi utólagos részletekben a kepe alpból.
2. 110 tőr lágú tűzifa a 1 kor. 60 f. 176 korona, 70 napszám a 80 fillér: 56 korona.
3. Kántori stóla, mely legkisebb összegben 300 kor.
4. Mise alapítványi kamat: 9 kor. 40 f.
5. 4 korona évi regálé kötvény kamat.
6. 13 hold 415 □ öl területű szántó és kaszáló.
7. Jó lakás és gazdasági épületek.

Kötelessége:

Az összes kántori teendők lelkiismeretes végzése. Szükség esetén a hitoktató helyettesítése az állami iskolában. A tanuló ifjuság egyházi énektanítása.

Pályázni óhajtok pályázataikat folyó évi október 22-ig alulírott egyháztanács elnökéhez kötelesek benyújtani. Ének és orgona-próba október 20-án délelőtti 10 órakor lesz. Az erdélyi róm. kath. kántori nyugdíjalpra jogosultak pályázhatnak.

Csikszentdomosok, 1907. október hó 13-án.

Lukács Vilmos,
egyháztanács elnök.

TANULÓNAK

felvételik egy jó családból való, 2—3 gimnáziumot végzett fu

LÉTZ JÁNOS
könyvnyomdájában Csikszerezében,

ÉLŐVIRÁG

CSOKROKAT és KOSZORUKAT

jutányos árban és a legesinosabb kivitelben

készít

KERTÉSZ GÁBOR

Csikszereda. Mikó-utca 238. szám.

Kisebb megrendelések azonnal, nagyobb megrendelések 4 napon belül — szóbeli vagy levélbeni megrendelésre — a fele érték előleges befizetése után szállíthatnak. Levélbeni megrendelésnél elegendő a megrendelendő csokor vagy koszorúért fizetendő értéket közölni és azt megírni, hogy a csokor vagy koszorú milyen célra készíttessék.

1-3

A KIMPÉR „RÉPÁTI GYÓGYSAVANYÜVIZ”

forráskezelősége tisztelettel tudatja, Csikszereda város és vidéke fogyasztó közönségével, hogy közkedveltségnek és általános elismerésnek örvendő ásványvizét naponta friss töltésben hozza forgalomba

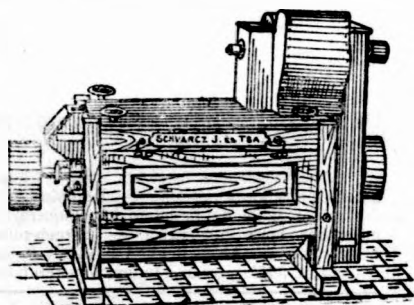
Léda vidékénél előnyár!

Főraktár: NAGY GYULA kereskedése
Csikszereda.

37 52

HIRDETÉSEK

mérsékelt díjazás mellett felvétetnek a kiadóhivatalban.

DARIUS

Hántoló- és hegyező gép.

Törvényesen védett új fekvő szerkezettel, munkaközben szabályozható surlaköpennyel és surla-verőkkel.

Nélkülözhetetlen

főképpen vámmalmokban és minden olyan malomban, ahol egymasután többféle gabona kerül feldolgozásra, mert a surlaköpeny bármikor rögtön szabályozható szükséghez mérten, munka közben is.

Egyetlen más hámozógépnek sincsen meg ez a tulajdonsága.

Referenciákkal, árlappal, ajánlattal és adatokkal szívesen szolgál:

SCHWARCZ JÓZSEF és TÁRSA

műszaki iroda és raktár. Gépszij-gyár. BUDAPEST, V-ik kerület. Váci-körút 26. szám.

Van szerencsém a mélyen tisztelt helybeli és vidéki közönség becses figyelmét felhívni a Csikszeredában. Ádám József férfitiszabó ur házába nyitott

ÚJ ÓRAJAVÍTÓ ÜZLETEMRE,

melyben saját magam fogok a leglelküsemre teljebben végezni mindennemű órajavításokat a legmérsékeltébb árak mellett.

Hosszas, e téren szerzett gyakorlatom és szakképzettségem elég garanciát fog nyújtani, hogy a teljes bizalmat kiérdemleltem. — Mindennemű javításokat jótállás

mellett végzek s így a m. t. közönség meg lesz kímélve azon kellemtelenségtől, hogy drága pénzen rossz munkát kapjon.

Midőn teljes bizalommal fordulok a m. t. közönséghez, hathatós támogatásért, egyben ígérem, hogy törekedni fogok a belém helyezett bizalmat minden időre kiérdemelnem.

Kiváló tisztelettel

SZALKAY DEZSŐ, órász.

6

Pontos munka!

Van szerencsém tiszteletteljes tudomására hozni a nagyon tisztelt ö-zönségnek miszerint

SZABÓ ÜZLETEM

a legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendeztem.

Minélfogva a legpontosabban és jutányos áron vagyok képes tisztelt vevőimet kiszolgálni.

Egyszersmint bátor vagyok a föl. Papság szíves figyelmébe ajánlani, miszerint: papi ruhákat, reverendát, címjárdát stb. stb. a legjobb csin. n. j. f. készíték el, miről az alábbi aláírások elismeréssel tanuszkodnak:

Jakab Lajos, Férdo Simon,
alt. papi ruhákészítő, alt. papi ruhákészítő.

Kovács Mihály,

A nagyrabecsült közönség szíves jóindulatába magamat ajánlván, vagyok

FERENCZY ISTVÁN,
úri szabó
Csikszépvizen.

Versenyképes ár!

3-5

RÉPÁTI GYÓGYSAVANYÜVIZ

naponta friss töltésben kapható

Niszel Lőrincz és Testvére

Kereskedésében Csikszeredán.

JAKAB JÓZSEF,

polgári és egyenruha készítő
Csikszereda, Főter.

Van szerencsém tisztelettel tudomására hozni a n. t. közönségnek, hogy férfitiszabó üzletemben minden időnyre a legszebb és legjobb hazai gyártmányu

gyapju és kamgarn szövetekekből

nagy raktárt rendeztem be, melyekből a legesinosabb kivitelben öltönyöket olcsó árak mellett készíték. Nemkülömben nagy raktárt tartok még mindenféle egyenruházati szövetekekből is elvállalom katonai, vasuti és egyéb egyenruháknek a legrövidebb idő alatt való elkészítését is.

Ajánlom továbbá a nálam raktáron levő és nagy kelendőségnek örvendő karikahajós patent

Singer-féle varrógépeket,

melyeket gyári áron hozok forgalomba, három évi jótállás mellett, havi részletfizetésre. — Ugyszintén nálam olcsón beszerezhetők a géphez szükséges mindenféle kellékek, u. m. szjak, olajozók, esavarhuzók, hajók stb.

Becsés párfogást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

JAKAB JÓZSEF.

37 52